

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
FIRST SEMESTER

Subject: Study of Ideas and Institutions in Ancient India (HISMJC-101)

Date: 17/12/2024

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Explain with examples the Various types of Sources of Ancient India.
2) Explain the position of Women in Ancient India.
3) Explain the teachings of Gautam Buddha.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Take a review of the religious ideas of Indian Society from Early Vedic to Later Vedic Stage.
2) Critically evaluate Kautilya's Arthashastra as a source for understanding the nature of state mechanism in Ancient India.
3) Explain the teachings and philosophy of Mahavir.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Explain the importance of Varnashramadharma.
b) Elaborate the nature of Socioeconomic ideas & Institutions in south India as reflected in the Sangam Literature.
c) Explain the Gupta Period as the Golden Age of Indian History.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) प्राचीन भारताच्या इतिहासलेखनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध ऐतिहासिक साधनांचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.
२) प्राचीन भारतातील स्त्रियांचे स्थान स्पष्ट करा.
३) गौतम बौद्धाची शिकवणे विशद करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) भारतीय समाजातील प्रारंभिक वेदिक कालखंडापासून उत्तर वैदिक कालखंडापर्यंतच्या धर्मकल्पनांचा आढावा घ्या.
२) प्राचीन भारतातील राज्यव्यवस्थेचे स्वरूप समजून घेण्यासाठी कौटिल्याचा अर्थशास्त्राचा ऐतिहासिक साधन म्हणून कितपत उपयोग होतो. याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
३) महावीराची शिकवणी आणि तत्त्वे लिहा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) वर्णाश्रमधर्मची महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) संगम साहित्यामध्ये प्रतिबिंबित झालेल्या दक्षिण भारतातील सामाजिक आणि आर्थिक संस्था व संकल्पनांचे स्वरूप विशद करा.
क) गुप्तकाळ हा भारतीय इतिहासाचा सुवर्णकाळ होता याबद्दल माहिती लिहा.